

MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
TIP FAKÜLTESİ
ÇOKTAN SEÇMELİ SINAV
HAZIRLAMA KILAVUZU

HAZIRLAYAN: TIP EĞİTİMİ VE BİLİŞİMİ ANABİLİM DALI

ÇOKTAN SEÇMELİ SINAVLAR

SINAV ÖNCESİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

1. Sınavların MSKÜ Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği ve MSKÜ Tıp Fakültesi Sınav Kılavuzuna uygun olarak Hazırlanması- Basılması- Yapılması- Değerlendirilmesi ve Tutanaklarının tutulması gerekmektedir.
2. Sınav cevap anahtarının sınavdan önce hazırlanması ve öğrenci işlerine sınav kitapçıları ve sınavı cevap anahtarının birlikte sınavdan önce teslim edilmesi önemlidir.
3. Sınav öncesinde Belirtke tabloları hazırlanıp ilan edilmiş olmalıdır.
4. Sınav öncesinde sorulacak soru sayıları, sınav tipi, sınav tarihi ve süresi ve baraj uygulamasına dair öğrencilere bilgi verilmiş olmalıdır.
5. Devamsızlık nedeni ile sınava girme hakkı olmayan öğrenciler ilan edilmiş olmalıdır.
6. Sınav güvenliğini sağlayacak kadar soru kitapçığı tipi oluşturulmalıdır.
7. Sınav sonrasında sınavın madde analizi mutlaka yapılmalıdır.
8. Sınav öncesinde-sırasında ve sonrasında Gerekli Tutanakların Tutulması unutulmamalıdır.
9. **Örnek olarak**
 - MSKÜ Tıp Fakültesi Sınav Yoklama Tutanak Formu
 - Kural İhlali Varsa: MSKÜ Tıp Fakültesi Sınav Kopya-Kural İhlali Tutanağı
 - Ders Programında Sınav Sorularını Değerlendirme Saati-Toplantısı Tutanağı
 - Sınav Soru ve Sınav Sonuçlarına İtirazları (İş Akış Şemaları Doğrultusunda Tutanaklar)
 - Sınav madde analiz Tutanağı

ÇOKTAN SEÇMELİ SORU HAZIRAMA İLKELERİ

1. **Çoktan Seçmeli Sınav Tanım:**
 - Ölçek içindeki mevcut maddelerin cevaplarının, belirli sayıda olası cevap seçeneği arasından birinin seçilmesiyle verildiği ölçme araçlarına çoktan seçmeli test denir.
2. **Çoktan Seçmeli Soru Bölümleri:**
 - Bu tip testlerde maddeler, **Madde Kökü (Madde Kökü ve Soru Cümlesi)** ve Seçenekler olmak üzere iki başlık altında incelenir.
 - Seçenekler ise kendi aralarında **doğru yanıt ve çeldiriciler** olarak ikiye ayrılır.
 - İlgili maddenin doğru yanıtı dışındaki tüm seçenekler çeldiriciler olarak tanımlanır.
3. Çoktan seçmeli testlerin konuyla ilgili önemli konulara dikkat edilerek hazırlanması gerekmektedir. Aksi halde, ölçme aracındaki maddeler amaca uygunluklarından sapacaktır ve elde edilen ölçme sonuçları hassaslık ve objektiflikten uzak olacaktır.

4. Sorular dersin öğrenme amaçları ve dersin öğrenme çıktıları/kazanımları göz önünde bulundurularak hazırlanmalıdır.
5. Her soru ilgili dersin kazanımı/ kazanımları ile ilişkilendirilmelidir.
6. Her soru mümkün olduğunca tek bir yeterliği/kazanımı ölçmelidir.
7. Soru kökünde mümkün olduğunca fazla bilgiye yer verilmemelidir. Soru kökü mümkün olduğunca sadece sorunun cevaplanması için gerekli bilgileri içermelidir.
8. Sorularda seçenekler mümkün olduğunca kısa tutulmalıdır.
9. Seçeneklerde aynı ifadelerin tekrarından kaçınılmalıdır.
10. Seçenekler ifade ve uzunluk bakımından benzer oluşturulmalıdır.
11. Seçenekler birbirinden bağımsız olarak hazırlanmalıdır.
12. Seçeneklerden biri veya birkaçı biri diğerini/ diğerlerini içermemeli/ kapsamamalıdır.
13. Birbirinin zıttı olan iki seçenek konulmamalıdır.
14. İki seçenek karşılıklı olarak elenebilir halde şıklara eklenmemelidir.
15. Seçenekler sıralama gerektiren sözcüklerden meydana gelmişse (Örneğin: tarih, rakam/sayı ya da sıra)
 - Seçenekler kelimelerden oluşuyorsa alfabetik sıralanmalı veya sözcükler mantıksal olarak sıraya konmalı,
 - Tarih ve sayılardan oluşuyorsa büyüklük sırasına yani küçükten büyüğe veya büyükten küçüğe doğru sıralanmalıdır.
16. Soru sorarken, mümkün olduğunca "olumlu" soru kalıbı kullanılmalıdır. Bir testteki toplam soru sayısı içinde olumsuz kalıp ile sorulan soru sayısı üçte birini geçmemelidir.
17. Çoktan seçmeli test maddelerinde, yanıtlayandan ne beklendiği, açık, belirgin ve tamamlanmış bir soru cümlesi ile soru kökünde doğrudan ifade edilmelidir.
18. Seçenekler kapatıldığında sorunun yanıtlanabilmesi, diğer bir deyişle konuyu bilen bir kişinin seçeneklere bakmak zorunda kalmadan soruyu yanıtlayabileceği şekilde ne sorulduğunun açıkça belirtilmiş olması gerekir.
19. "Hangisi yanlıştır", ".. olmayan hangisidir", "Hangisi değildir", "□.yapılmaması gereken nedir", "□ hangisi beklenmez", "□. hangisi görülmez" gibi olumsuz soru cümlelerinin yer aldığı sorulara sınavlarda mümkün olduğunca yer verilmemesi uygun olacaktır.
20. Yanlış olanın yerine doğrunun bilinip bilinmediğini ölçmek daha değerlidir; sınav sorularının gerçek yaşamdaki uygulamalar ile paralelliği açısından olumsuz kök taşıyan sorular sınavın geçerliğini zayıflatmaktadır.
21. Bütün bunlara karşın, ölçülmek istenilen hedefi olumsuz soru köküne sahip bir soru ile İstisnai olarak, eğer sıklıkla yapılabilecek bir yanlış, kaçınılması gereken bir durum, öğrenme hedefleri içinde özellikle vurgulanıyorsa olumsuz soru kökü ile birlikte sorulabilir.
22. Kullanılan olumsuz anlam taşıyan kelimenin altı çizilmeli, okuyan için belirgin hale getirilmelidir. Soru kökünde olumsuz ifade kullanılmak zorunda kalınmışsa seçeneklerde olumsuz ifade(ler) kullanılmaktan özellikle kaçınılmalıdır.
23. Seçeneklerde mümkün olduğunca "Hepsi", "Hiçbiri", "A ve "C" gibi ifadelere yer verilmemesine dikkat edilmelidir.
 - Çoktan seçmeli test maddelerinde "Hepsi" ya da "Hiçbiri" seçeneklerinin doğru yanıt ya da çeldirici olarak kullanılmaması gerekir.

- Yanıt anahtarını bu ifadelerin herhangi birinin bulunduğu seçeneğin oluşturduğu durumda iki seçeneğin doğru ya da iki seçeneğin yanlış olduğunu bilen bir kişi, diğer seçenekleri değerlendirmeye gerek duymadan "hepsi" ya da "hiçbiri" seçeneklerini doğru yanıt olarak seçecektir.
 - "Hepsi"nin doğru yanıt olarak değil de bir çeldirici olarak kullanılması durumunda da tek bir seçeneğin yanlış olduğunu bilmek, "hepsi" seçeneğini elemeye yetecektir.
 - "Hiçbiri"nin çeldirici olarak kullanıldığı durumda seçeneklerin değerlendirilmesi için mantıksal bir ipucu söz konusu değildir, ancak genel olarak bu tür ifadeler yerine doğru yanıt alternatif oluşturabilecek nitelikteki çeldiricilerin kullanılması önerilmektedir.
24. Soru kökü kapsamı geniş tutulmamalı, mümkün olduğunca bir konu ya da durumla sınırlandırılmış tutulmalıdır.
 25. Birbirini içeren seçenekler yazılmamalıdır. Seçeneklerde birbiriyle aynı veya çok benzer anlama gelen ifadeler yer verilmemelidir.
 26. Her madde testteki diğer maddelerden bağımsız cevaplanabilir olmalı, diğer maddelerde ipuçları verilmemelidir. Testte yer alan bir soru diğer sorulara ipucu olarak kullanılamamalıdır.
 27. Sorularda kültürel/toplumsal hassasiyet oluşturabilecek unsurlara yer verilmemelidir. (Örneğin: ürün/reklam/ayrıştırıcı tanımlamalar vb.),
 28. Çeldiricilerde yanlış ifadelerden kaçınılmalıdır. Böylelikle kolayca elenmesi önlenmelidir.
 29. Çeldiricilerin tamamı kendi başlarına doğru olacak nitelikte olmalı, fakat kökte ifade edilen asıl sorunun cevabı olamayacak nitelikte hazırlanmalıdır.
 30. Testte öncüllü sorular kullanılacaksa bu sorularda verilen öncüllerin tamamının cevap niteliğinde olması önerilmemektedir.. İçlerinden en az birinin yanlış olması bir çok sorunu engelleyecektir.
 31. Test boşluk tamamlama soruları içerecekse birden fazla boşluğa yer verildiği durumlarda boşluklardan birine gelecek cevap diğer boşluğa gelecek cevap için bir ipucu durumu oluşturmamalıdır.
 32. Testte yer alan maddelerin doğru cevapları belli bir örüntüde/ desende yerleştirilmemelidir.
 33. Çoktan seçmeli testteki her bir doğru seçenek sayısı (A'ların, B'lerin .. sayısı) aynı olmamalıdır. Ancak toplamdaki oranları birbirine yakın olmalıdır.
 34. Doğru cevabı aynı seçenek olan üçten fazla maddenin ard arda gelmemesine özen gösterilmelidir. Örneğin, ardışık olan dört maddenin doğru cevabının B,B,B,B olmamasına dikkat edilmelidir.
 35. Sınav Soruları ve seçenekleri hazırlanırken noktalama ve yazım kurallarına uygun yazılmalıdır. Bu hususta Türk Dil Kurumu sözlüklerinden yararlanılabilir.
 36. Soru kökü ve özellikle seçeneklerinde genellikle, yaygın olarak, sıklıkla, nadiren, ara sıra, her zaman, hiçbir zaman gibi belirsizlik ve kesinlik ifade eden sözcüklerin mümkün olduğunca kullanılmaması gerekir.
 37. Çoktan seçmeli soruların seçeneklerinde, sorunun yanıtı olmadığı çok açık veya diğer seçenekler yanında anlamsız kalan/görünen ve öğrenci tarafından seçilmeyeceği açık olan ifadeler seçenek olarak kullanılmamalıdır.
 38. Soru hazırlayanlar yanıt anahtarını oluşturan seçenekle ilgili daha özenli ve ayrıntılı ifadeler kullanma eğilimindedir. Doğruya gösterilen bu özen diğer çeldiriciler için

gösterilmediğinde aradaki ifade ve nitelik farkı çeldiricilerin sorunun ölçme gücüne olan katkısını zayıflatacaktır.

39. Çoktan seçmeli test maddesinin soru kökünde kişisel fikir ve tercihi soracak şekilde gerçek özne kullanılmamalı, soru cümlesi edilgen yapıda olmalı ve sözde özne kullanılmalıdır.

- Bu soruda kişisel fikir sorulması nedeniyle verilecek her yanıt doğru kabul edilmek zorundadır.
- Soru kökünün şu şekilde oluşturulması uygun olacaktır: "..... da aşağıdaki mekanizmaların hangisinde bozukluk beklenir?"

40. Mümkün olduğunca **Modifiye Bloom Taksonomisine** (Bkz. İlgili Tablo) göre üst bilişsel düzeyde soru hazırlanmalıdır.

REVİZE EDİLMİŞ BLOOM TAKSONOMİSİ	
1.0 Hatırlama:	<ul style="list-style-type: none">➤ Uzun süreli bellekten gerekli bilgiyi alma.➤ 1.1 Tanıma/ 1.2 Anımsama
2.0 Anlama:	<ul style="list-style-type: none">➤ Sözlü, yazılı ve grafiksel iletişimi kapsayan öğretimsel mesajların anlamını saptama.➤ 2.1 Yorumlama/ 2.2 Örneklendirme/ 2.3 Sınıflandırma/ 2.4 Özetleme/ 2.5 Çıkarım yapma/ 2.6 Karşılaştırma/ 2.7 Açıklama
3.0 Uygulama:	<ul style="list-style-type: none">➤ Verilen bir durumda uygun işlemi kullanma veya uygulama.➤ 3.1 Yürütme/ 3.2 Kullanma
4.0 Analiz:	<ul style="list-style-type: none">➤ Materyali bileşenlerine ayırma ve bileşenlerin birbirleriyle ve genel yapı ya da amaçla nasıl örtüştüğünü keşfetme.➤ 4.1 Ayırıştırma / 4.2 Örgütlenme/ 4.3 Yükleme/ atfetme
5.0 Değerlendirme:	<ul style="list-style-type: none">➤ Ölçüt ve standartlara dayalı yargılarda bulunma➤ 5.1 Kontrol Etme/ 5.2 Eleştirme
6.0 Yaratma-Sentez:	<ul style="list-style-type: none">➤ Bir romana, tutarlı bir bütüne şekil vermek ya da orijinal bir ürün ortaya çıkarmak için öğeleri bir araya getirme.➤ 6.1 Oluşturma/ 6.2 Planlama/ 6.3 Üretme